

**LIETUVOS RESPUBLIKOS VYRIAUSYBĖS KANCELIARIJA
SOCIALINĖS POLITIKOS GRUPĖ**

PAŽYMA

**DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO „DĖL LIETUVOS RESPUBLIKOS MOKSLO IR STUDIJŲ
ĮSTATYMO NR. XI-242 82 STRAIPSNIO PAKEITIMO IR ĮSTATYMO PAPILDYMO 82-1
STRAIPSNIU ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2958 IR LIETUVOS RESPUBLIKOS
MOKSLO IR STUDIJŲ ĮSTATYMO NR. XI-242 PAKEITIMO ĮSTATYMO NR. XII-2534 2
STRAIPSNIO PAKEITIMO ĮSTATYMO PROJEKTO NR. XIII-2959“ PROJEKTO
(TAP-19-974(2); TAIS NR. 19-8650)**

2019-07-16 Nr. NV-2067
Vilnius

Projekto rengėjas - Švietimo, mokslo ir sporto ministerija.

Projekto tikslas. Pateikti Vyriausybės išvadą Seimo nario E. Jovaišos parengtiems įstatymų projektams, kuriais siūloma praplėsti socialinių stipendijų gavėjų ratą ir, atsižvelgiant į Konstitucinės doktrinos nuostatas, įstatymo lygmeniu reglamentuoti socialinių stipendijų dydį, socialinės stipendijos skyrimo, mokėjimo bei nutraukimo sąlygas (įstatymo projektu Nr. XIII-2958 siūloma socialines stipendijas papildomai skirti aukštųjų mokyklų trečiosios studijų pakopos (doktorantams) ir profesinių studijų studentams; padidinti socialinės stipendijos dydį nuo 3,25 (123,5 Eur) iki 3,5 (133 Eur) bazinės socialinės išmokos (BSI) dydžio per mėn.; nustatyti kitokias šių stipendijų skyrimo ir nutraukimo sąlygas (stipendijos neturės teisės gauti studentai, kurie vienu metu studijuos pagal dvi ar daugiau tos pačios pakopos studijų programas ir bent viena jų bus finansuojama valstybės biudžeto lėšomis, taip pat jei jie turės daugiau kaip 3 akademines skolas ir kt.; įstatymo įsigaliojimo data 2019-09-01. Įstatymo projektu Nr. XIII-2959 siūlomi pakeitimai redakcinio pobūdžio – įrašomas straipsnio numeris).

Dabartinė situacija.

- Šiuo metu Mokslo ir studijų įstatyme reglamentuota kam gali būti mokamos socialinės stipendijos (mokamos aukštųjų mokyklų trumposios, pirmosios, antrosios pakopų ir vientisųjų studijų studentams), o socialinių stipendijų dydis, jų skyrimo sąlygos ir nutraukimo atvejai nustatyti Vyriausybės nutarime, t.y. Socialinių stipendijų aukštųjų mokyklų studentams skyrimo ir administravimo tvarkos apraše (toliau – Aprašas).
- Apraše nustatyta, kad: stipendijos dydis yra 3,25 BSI (123,5 Eur); socialines stipendijas gali gauti studentai atitinkantys bent vieną iš 3 kriterijų (arba yra iš nepasiturinčių šeimų, arba turi nustatytą 45 proc. ar mažesnę darbingumo lygį arba sunkų ar vidutinį neįgalumo lygį, arba yra ne vyresni kaip 25 m. ir jiems iki pilnametystės buvo nustatyta globa (rūpyba) ir kt.); socialinės stipendijos nemokamos studentams, kurie neatitinka nustatytų reikalavimų (turi daugiau kaip vieną akademinę skolą, laikinai sustabdo studijas aukštojoje mokykloje ar yra akademinėse atostogose ir kt.); viršijant socialinėms stipendijoms skirtas lėšas sudaromas prioritetas studentų sąrašas laikantis atitinkamų principų (atsižvelgiama į studentų studijų rezultatus, studijų formą ir kt.).
- Socialines stipendijas skiria ir administruoja Valstybinis studijų fondas. 2018 m. socialines stipendijas gavo 5382 studentai (skirta 3 653 tūkst. Eur, panaudota – 3 221 tūkst. Eur), 2019 m. jau gavo - 2586 studentai (numatyta 4 326 tūkst. Eur).

Projekto esmė. Siūloma:

- iš esmės pritarti Įstatymo projektui Nr. XIII-2958, tačiau pasiūlyti Seimui tikslinti pagal teikiamas pastabas:

- ✓ siekiant įtvirtinti imperatyvaus pobūdžio normą, kad socialinės stipendijos būtų mokamos visiems studentams bei atsižvelgiant į tai, kad šiuo metu Mokslo ir studijų įstatyme įtvirtinta, kad socialinės stipendijos gali būti mokamos ir trumposios pakopos studijų studentams, atitinkamai patikslinti Įstatymo projektą Nr. XIIIIP-2958;
 - ✓ siekiant skatinti gerai besimokančius studentus nustatyti, kad socialinės stipendijos neturi teisės gauti studentai, aukštosios mokyklos nustatyta tvarka turintys daugiau kaip vieną akademinę skolą;
 - ✓ papildyti Įstatymo projekto Nr. XIIIIP-2958 82¹ str. 5 d., kad socialinės stipendijos mokėjimas nutraukiamas, kai studentas nebeatitinka nei vieno iš šio straipsnio 2 d. nustatytų kriterijų;
 - ✓ atsižvelgiant į tai, kad siūlomų nuostatų įgyvendinimas pareikalaus papildomų valstybės biudžeto lėšų, kurios 2019 m. valstybės biudžete nėra numatytos bei į tai, kad reikalingas laikas tinkamai pasiruošti įstatymo įgyvendinimui informacinėje sistemoje, pasiūlyti nustatyti kitą įstatymo įsigaliojimo datą – 2020 m. rugsėjo 1 d.
- *Nepritarti Įstatymo projektui Nr. XIIIIP-2959*, atsižvelgiant į tai, kad Mokslo ir studijų įstatymo 2 str. buvo skirtas įgyvendinti šio įstatymo 1 str. išdėstytą Mokslo ir studijų įstatymą ir jame išdėstytos nuostatos yra pereinamojo laikotarpio ar vienkartinio pobūdžio, kuriose nustatyti terminai yra pasibaigę, o nuostatos, susijusios su konkrečiu įstatymo pakeitimo įgyvendinimu, turėtų būti dėstomos tame pačiame įstatyme, kuris yra keičiamas, todėl atitinkamai turėtų būti keičiamas kartu teikiamas Įstatymo projektas Nr. XIIIIP-2958.

Padidinus socialinių stipendijų dydį nuo 3,25 (123,5 Eur) iki 3,5 (133 Eur) BSI dydžio per mėnesį ir išplėtus socialinių stipendijų gavėjų ratą papildomų lėšų poreikis 2020 m. būtų 479 tūkst. Eur.

Derinimas. Projektas derintas su Teisingumo ministerija, Finansų ministerija, Socialinės apsaugos ir darbo ministerija, Europos teisės departamentu, Lietuvos studentų sąjunga, Valstybiniu studijų fondu ir patikslintas po 2019-06-25 tarpinstitucinio pasitarimo įvertinus Vyriausybės kanceliarijos Teisės, Socialinės politikos grupių ir Vilniaus universiteto Studentų atstovybės pastabas. Taip pat darbo tvarka papildomai suderintas su Finansų ministerija. Dėl Socialinės politikos grupės ir Vilniaus universiteto Studentų atstovybės pastabų, į kurias neatsižvelgta, teikiama derinimo pažyma (Socialinės politikos grupė tenkina derinimo pažymoje pateikti argumentai dėl jų teiktos pastabos).

Atitiktis Vyriausybės programai. Projektas susijęs su Vyriausybės programos 128.7 papunkčio nuostatomis „...siekiant užtikrinti studijų prieinamumą, bus tobulinama socialinės paramos, stipendijų ir Valstybės studijų fondo studijų paskolų sistema“ ir Vyriausybės programos įgyvendinimo plano 2.2.4.7 veiksmu „Studentų socialinės paramos sistemos atnaujinimas“.

Dalykinio vertinimo išvada. Atsižvelgiant į Vyriausybės kanceliarijos Teisės grupės 2019-07-15 išvadoje Nr. NV-2047 pateiktas redakcinio pobūdžio pastabas ir į kartu su projektu teikiamą derinimo pažymą, siūlome projektą svarstyti Vyriausybės posėdžio B dalyje, prieš tai aptarus tarpinstituciniame pasitarime.

Socialinės politikos grupės patarėja

Aistė Zedelytė-Kaminskė

tel. 8 706 63 741, el.p. aiste.zedelyte@lr.lt